

บทที่ 6

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนโครงการ Breast Center โรงพยาบาลศิริราชได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยในทุกด้าน เช่น ด้านความต้องการของผู้ใช้บริการ (Demand) การให้บริการของศูนย์บริการ (Supply) การวิเคราะห์ทางการเงิน นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์ในมุมมองของทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้เห็นถึงประโยชน์ที่ถูกละเลยไว้ของการลงทุนในโครงการดังกล่าว ซึ่งสามารถสรุปผลความเป็นไปได้ในการลงทุนโครงการ Breast Center กรณีศึกษาโรงพยาบาลศิริราช โดยยอมรับสมมติฐานที่ว่าโครงการให้อัตราผลตอบแทนทางการเงินและผลตอบแทนในมุมมองทางเศรษฐศาสตร์ โดยสรุปผลการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

6.1 สรุป

จากการศึกษาพบว่าการประมาณจำนวนประชากรในอนาคตที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อการเป็นมะเร็งเต้านมมีจำนวนมากเมื่อเทียบกับปริมาณประชากรกลุ่มเสี่ยงที่เข้ารับการตรวจวินิจฉัยเพื่อเฝ้าระวังการก่อตัวของมะเร็งเต้านม ซึ่งอาจจะมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงไม่เข้ารับการตรวจ เนื่องจากอาจจะเห็นว่าเป็นเรื่องไกลตัวจนไม่เห็นความสำคัญของการเฝ้าระวังโรคร้ายดังกล่าว ประกอบกับปัจจุบันสถิติผู้ป่วยในกลุ่มของมะเร็งเต้านมมีอัตราส่วนที่เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากปัจจัยในการดำรงชีวิตในปัจจุบันมีผลให้อัตราส่วนของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ จนปัจจุบันจะขึ้นนำหน้ามะเร็งปากมดลูก ซึ่งถือได้ว่าเป็นมะเร็งอันดับหนึ่งในหญิงไทย ภาครัฐเองพยายามทำความเข้าใจในประเด็นปัญหาการตรวจเพื่อเฝ้าระวัง เพราะการตรวจพบการก่อตัวของโรคในระยะเริ่มแรกจะทำให้ขั้นตอนการรักษาไม่ซับซ้อนและสามารถรักษาให้หายขาดได้กว่าร้อยละ 90 ดังนั้นด้วยความได้เปรียบในหลาย ๆ ด้านของโรงพยาบาลศิริราช ไม่ว่าจะเป็นศักยภาพของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ที่เป็นที่เชื่อถือของประชาชนโดยทั่วไป ตลอดจนเครื่องมือทางการแพทย์ และวิวัฒนาการทางการแพทย์ที่ทันสมัยที่ทางโรงพยาบาลศิริราชได้ศึกษาและวิจัยเพื่อนำมาช่วยเหลือผู้ป่วย ทำให้สร้างความมั่นใจให้กับผู้ป่วยที่เข้ารับบริการกับทางโรงพยาบาลเป็นอย่างยิ่ง

จากการมองประโยชน์ของผู้ป่วยที่เข้ารับบริการเป็นสำคัญ ทำให้ทางโรงพยาบาลเล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดตั้งศูนย์เฉพาะโรค เพื่อให้ผู้เข้ารับบริการสามารถมาใช้บริการในศูนย์ดังกล่าวโดยไม่ต้องไปรับการรักษาร่วมกับโรคอื่น ๆ จัดแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องเฉพาะโรคคอยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับโรคมะเร็งเต้านม ช่วยลดระยะเวลาในการรอคอย และระยะเวลาในการมาพบแพทย์ในแต่ละครั้ง ยังประโยชน์โดยตรงแก่ผู้เข้ารับการรักษา เพราะช่วยประหยัดเวลา ลดปัจจัยเสี่ยงในการตรวจวินิจฉัยที่ล่าช้า ส่งผลต่อขั้นตอนและวิธีการรักษาที่รวดเร็ว และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายที่สูง

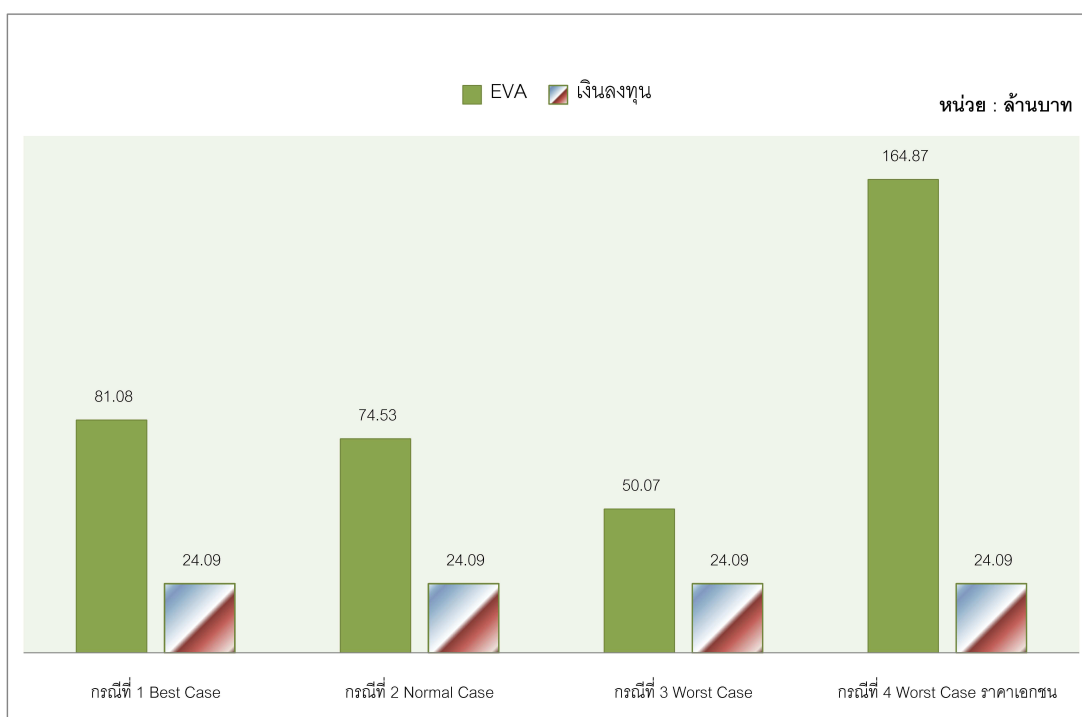
การจัดตั้งศูนย์บริการแบบครบวงจร (One Stop Service) เป็นมุมมองที่เล็งเห็นถึงผลได้แก่องค์กรในระยะยาว เพราะการจัดตั้งศูนย์บริการดังกล่าวมาแล้วนั้น ยังไม่เป็นที่นิยมนักในกลุ่มโรงพยาบาลรัฐ แต่มักจะมีการจัดตั้งศูนย์บริการดังกล่าวในกลุ่มโรงพยาบาลเอกชน เพื่อให้ผู้มารับบริการมั่นใจในการให้บริการ ด้วยจุดแข็งในด้านของราคาที่เมื่อเทียบกับโรงพยาบาลเอกชนแล้วถูกอย่างเห็นได้ชัด ศักยภาพของบุคลากรทางด้านทางการแพทย์ และปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ทำให้การเปิดศูนย์บริการดังกล่าว จะส่งผลให้มีกลุ่มลูกค้าที่มาใช้บริการในศูนย์บริการเพิ่มขึ้น เช่น กลุ่มลูกค้าที่เคยใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน จะหันมาสนใจการให้บริการในจุดนี้ ถือเป็นการเพิ่มส่วนแบ่งตลาดในกลุ่มของการรักษาผู้ป่วยมะเร็งเต้านม

ปัจจุบันการดำเนินงานในโครงการลงทุน หรือในธุรกิจต่าง ๆ มีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการดำเนินงานเพื่อสร้างมูลค่าให้แก่องค์กร แนวคิดของมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ (Economic Value Added : EVA) เป็นแนวคิดของกำไรทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Profit) หรือ กำไรส่วนที่เหลือ (Residual Income) ซึ่งกล่าวว่าการดำรงอยู่ขององค์กรอย่างยั่งยืนจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสามารถสร้างรายได้จนชดเชยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Operating Costs) และต้นทุนเงินทุน (Cost of Capital) ดังนั้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการวัดผลและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร จึงนิยมใช้เทคนิคการ “Economic Value Added (EVA)” ในการเพิ่มคุณค่า และสร้างศักยภาพให้แก่องค์กร เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในโลกยุคไร้พรมแดน ดังนั้น EVA จึงเป็นทางเลือกหนึ่งในการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กร และสามารถสร้างประโยชน์มากมายให้เกิดขึ้นกับองค์กรที่มุ่งเน้นในการสร้างมูลค่า และ EVA ยังเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เพื่อช่วยให้องค์กรสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน และเพื่อสร้างองค์กรให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากแนวทางในการดำรงอยู่ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังมีแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะคำนึงถึงกำไรทางเศรษฐกิจมากกว่าการแสวงหากำไรสูงสุดในทางบัญชี โดยพิจารณาถึงหลักความพอประมาณในธุรกิจที่ก่อให้เกิดกำไรทางเศรษฐกิจ เพราะผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการบริหารกำไรทางเศรษฐกิจนี้ คือ ความเหมาะสมของการดำเนินกิจกรรมการผลิตที่ไม่น้อยเกินไป จนต่ำกว่ากำไรปกติ กระทั่งโครงการไม่สามารถอยู่รอดได้ และไม่มากเกินไปจนสูงกว่ากำไรปกติ กระทั่งกิจการต้องประสบภาวะเสี่ยงหรือขาดภูมิคุ้มกันในการดำเนินงาน ซึ่งถือได้ว่า มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ (Economic Value Added - EVA) เป็นเครื่องมือที่ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้บริหารจัดการกำไรทางเศรษฐกิจ

ภาพที่ 6.1

กราฟแสดงการเปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (EVA) กับ เงินลงทุน

ที่มา : จากการรวบรวมและสรุปผลการศึกษา

จากแนวคิดในการดำรงอยู่ขององค์กรอย่างยั่งยืน และความเหมาะสมของการดำเนินกิจกรรมให้อยู่ในระดับที่พอเหมาะ พร้อมทั้งไม่ขาดภูมิคุ้มกันในการดำเนินงาน การประเมินมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) จึงสามารถอธิบายผลจากการลงทุนในโครงการว่าสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรได้มากน้อยเพียงใด โดยจากการศึกษามูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) สำหรับโครงการ Breast Center จะพบว่าโครงการลงทุนนี้ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (EVA) ให้กับองค์กรได้ ตามภาพที่ 6.1 กราฟแสดงการเปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์ (EVA) กับ เงินลงทุน โดยกรณีศึกษาทั้ง 4 กรณี สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรได้ ซึ่งการลงทุนสำหรับโครงการดังกล่าวมีมูลค่า 24.09 ล้านบาท โดยแม้แต่ในกรณีที่ Worst Case โดยสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรได้ถึง 50.07 ล้านบาท ซึ่งมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ที่คำนวณได้นี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดกำไรทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Profit) หรือ กำไรส่วนที่เหลือ (Residual Income) คือ ผลการดำเนินงานที่เหลือสุทธิที่ได้สามารถชดเชยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Operating Costs) และต้นทุนของเงินทุน (Cost of Capital) ทั้งหมดที่เกิดขึ้น เป็นเครื่องชี้วัดได้อย่างชัดเจนว่า การลงทุนสำหรับโครงการนี้ แม้แต่ในกรณี Worst Case ยังสามารถมีผลการดำเนินงานสุทธิที่ชดเชยค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและต้นทุนทางการเงินทั้งหมดที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งควรยอมรับการลงทุนในโครงการ

ผลการวิเคราะห์ทางการเงิน สำหรับโครงการ Breast Center มีเงินลงทุนเริ่มต้น เป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 24.09 ล้านบาท ซึ่งมาจากการจัดสรรเงินรายได้ของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล โดยอัตราคิดลดที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ ร้อยละ 19.85 ต่อปี ซึ่งได้มาจากคำนวณมาจากการต้นทุนทางการเงินของโรงพยาบาลศิริราช การประมาณรายรับ พิจารณาโดยแบ่งรายรับออกเป็น 3 กรณี คือ กรณีรายรับดีที่สุด (Best Case), กรณีรายรับทั่วไป (Normal Case) และกรณีรายรับต่ำที่สุด (Worst Case) เป็นการวิเคราะห์โครงการภายใต้ความเสี่ยง (Sensitivity Analysis) โดยตัวแปรสำคัญที่จะทำการศึกษาในครั้งนี้ คือจำนวนผู้ป่วย โดยราคาคงที่

การดำเนินงานของโครงการโดยเฉลี่ย มีอัตรากำไรขั้นต้น ร้อยละ 12 ซึ่งในส่วน ของ ต้นทุนส่วนใหญ่เป็นต้นทุนแปรผันโดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 81 ของรายรับ ต้นทุนแปรผันส่วนใหญ่เป็นต้นทุนของค่าตรวจ Mammogram & Ultrasonography ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 73 ส่วนที่เหลือเป็นค่าวัสดุทางการแพทย์และค่าธรรมเนียมแพทย์ คิดเป็นร้อยละ 8 นอกจากนี้โครงการยังมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซึ่งเป็นต้นทุนคงที่เป็นจำนวนเงินประมาณ 67.83 ล้านบาท

จากผลการศึกษาพบว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิของทุกกรณีศึกษา มีค่าเป็นบวก อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน กรณี Best Case และ Nomal Case มีอัตราส่วนมากกว่าต้นทุนทางการเงินของโรงพยาบาลศิริราช (WACC) ซึ่งมีค่าเท่ากับร้อยละ 19.85 ระยะเวลาคืนทุนและจุดคุ้มทุนอยู่ในช่วง 5 ปีของระยะเวลาโครงการ อัตราส่วน B/C Ration มีค่ามากกว่า 1 ดังนั้นควรลงทุนสำหรับโครงการดังกล่าว ดังแสดงใน ตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1
แสดงผลการวิเคราะห์ทางการเงินสำหรับการลงทุน

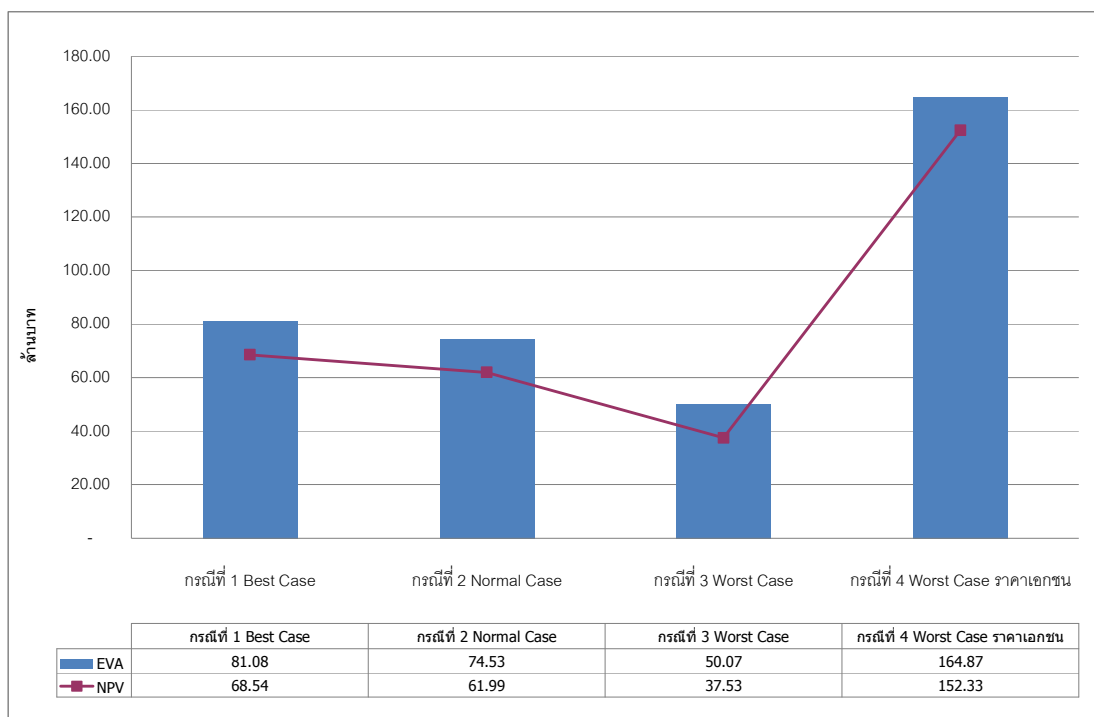
รายการ	ผลการดำเนินงาน (ล้านบาท)	NPV (ล้านบาท)	IRR (ร้อยละ)	ระยะเวลาคืนทุน (เดือน)	จุดคุ้มทุน			B/C Ratio	ยอมรับ/ไม่ ยอมรับ สมมติฐาน
					ณ ปริมาณ ขาย (Visit)	ยอดขาย (ล้านบาท)	ร้อยละ ต่อราคา ขาย		
กรณีที่ 1 Best Case	187.22	68.54	43.49	34	135.65	362.35	47.02	1.110457	ยอมรับ
กรณีที่ 2 Normal Case	175.43	61.99	39.25	40	135.65	362.21	50.26	1.103127	ยอมรับ
กรณีที่ 3 Worst Case	119.75	37.53	27.98	49	135.65	362.21	56.79	1.087460	ยอมรับ
กรณีที่ 4 Worst Case ราคาเอกชน	358.52	152.33	88.18	15	22.61	351.45	30.31	1.155036	ยอมรับ

ที่มา : จากการรวบรวมและสรุปผลการศึกษา

ดังนั้นเมื่อลองเปรียบเทียบผลตอบแทนของโครงการโดยวิธี คำนวณเป็นมูลค่าปัจจุบัน กับการคำนวณในมุมมองมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ ดังแสดงในภาพที่ 6.2 จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์มีมูลค่ามากกว่ามูลค่าผลตอบแทนของโครงการแบบคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบัน อันเนื่องมาจากจุดอ่อนของการวิเคราะห์กระแสเงินสดจากการดำเนินงานส่วนเกิน คือ การวิเคราะห์กระแสเงินสดจากการดำเนินงานส่วนเกินไม่ได้ให้ตัววัดผลการดำเนินงานประจำปีที่มองเห็นได้โดยง่าย กระแสเงินสดจากการดำเนินงานอาจติดลบเนื่องจากการลงทุนมีมูลค่าสูงมากในธุรกิจที่ทำกำไรได้ หรือ มีความสามารถในการทำกำไรได้ต่ำ ดังนั้นกระแสเงินสดจากการดำเนินงานอาจไม่ได้ให้ข้อมูลใด ๆ หรืออาจทำให้เกิดการความเข้าใจผิดเมื่อมองจากผลการคำนวณที่แสดงค่าโดยที่ไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดถี่ถ้วน จากเหตุผลเหล่านี้การคำนวณ EVA จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะก่อให้เกิดตัววัดผลการดำเนินงานประจำงวดที่ดีกว่า และคงไว้ซึ่งความสอดคล้องกับการประเมินมูลค่าโครงการโดยใช้วิธีคิดลดกระแสเงินสดจากการดำเนินงานส่วนเกินในเวลาเดียวกัน

ภาพที่ 6.2

แสดงมูลค่าปัจจุบันสุทธิ เปรียบเทียบกับ มูลค่าปัจจุบันของ EVA

ที่มา : จากการรวบรวมและสรุปผลการศึกษา

ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนในทุก ๆ ด้าน สามารถสรุปได้ว่า การลงทุนในโครงการ Breast Center ของโรงพยาบาลศิริราช มีความเป็นไปได้ในการลงทุน เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากปัจจัยทางด้านอุปสงค์ที่สามารถเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดจากผู้มารับบริการกลุ่มเดิม และปัจจัยทางด้านอุปทาน เมื่อพิจารณาศักยภาพความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการได้เปรียบในเรื่องของราคา ความพร้อมด้านบุคลากรทางการแพทย์ การพิจารณาทางการเงินในรูปแบบของการคำนวณคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบัน ประกอบกับการพิจารณาในมุมมองทางด้านมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ ที่มีการคำนวณคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันเพื่อเปรียบเทียบ แสดงให้เห็นว่า กำไรส่วนที่เหลือ (Residual Income) ในสำหรับทุกกรณีศึกษามีผลเป็นบวก เป็นปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจในการพิจารณาการลงทุนในโครงการ

6.2 ข้อเสนอแนะ

6.2.1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความเป็นไปได้ในโครงการลงทุนเปรียบเทียบระหว่างวิธีคิดลดกระแสเงินสดจากการดำเนินงานส่วนเกิน กับ การคำนวณมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ เพื่อต้องการพิสูจน์ผลการวิเคราะห์ในด้านต่าง ๆ ว่ามีความแตกต่างกันในมุมมองใดบ้าง เพื่อนำผลการคำนวณมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุนโครงการ เพื่อให้เห็นถึงมูลค่าที่แท้จริงของโครงการที่สะท้อนออกมาในรูปของมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ หรือ กำไรส่วนที่เหลือ (Residual Income)

6.2.2 การคำนวณมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ มิได้มีมุมมองในด้านของมูลค่าเพิ่มของผู้ถือหุ้นแต่เพียงอย่างเดียว อาจจะมองในด้านที่เป็นผลประโยชน์ขององค์กรโดยได้ เพื่อให้การใช้ทรัพยากรในลงทุนขององค์กรเกิดประโยชน์สูงสุด และการลงทุนที่ลงไปได้รับผลประโยชน์กลับในอัตราที่เหมาะสม ด้วยเหตุผลของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ควรนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในทุก ๆ ด้าน เพราะการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างมูลค่าได้สูงสุด ยังผลให้สังคมโดยรวมสูญเสียมูลค่าทางโอกาสในการสร้างคุณค่าจากการใช้ทรัพยากรเหล่านั้น

6.2.3 การคำนวณมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ ยังมีเป้าหมายที่จะกระจายลงไปสู่ส่วนงานและแผนกต่าง ๆ ภายในองค์กร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดลงไปในหน่วยงานที่ก่อประโยชน์ให้กับองค์กรสูงสุด ดังนั้นถ้าสามารถคำนวณลงไปได้ถึงระดับหน่วยงาน ซึ่งคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลมีหน่วยงานภายในหลากหลาย และมีจำนวนหน่วยงานภายในเป็นจำนวนมาก ดังนั้นควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพิจารณาถึงมูลค่าเพิ่มที่แต่ละหน่วยงานสร้างให้กับองค์กร เพื่อใช้ควบคู่กับการบริหารจัดการต่อไปในอนาคต